

Keskusteluaiheita Discussion papers

Mikael Ingberg

NÄKÖKOHTIA

METSÄVEROTUKSESTA

No 276

11.11.1988

ISSN 0781-6847

This series consists of papers with limited circulation, intended to stimulate discussion. The papers must not be referred or quoted without the authors' permission.

INGBERG, Mikael, NÄKÖKOHTIA METSÄVEROTUKSESTA. Helsinki : ETLA, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, The Research Institute of the Finnish Economy, 1988. 34 p. (Keskusteluaiheita, Discussion Papers, ISSN 0781-6847 ; 276).

ABSTRACT: One purpose of the paper is to describe the system used to calculate taxable income from forestry in Finland. The system is unique in the sense that it uses an approximation of the value of the growth of timber as a substitute for income from forestry.

The second purpose of the paper is to assess to what extent the approximation procedure accurately measures income from forestry at the aggregate, that is to assess to what extent income from forestry is "undertaxed".

KEY WORDS: taxation, forestry

1. Johdanto

Metsäverotus on outo lintu Suomen verojärjestelmässä. Puun myynnistä saatujen tulojen verotuksen toteutus poikkeaa monessa suhteessa oleellisesti useimpien muiden tulolajien verotuksesta. Tästä aiheutuva eräänlainen "yhteismitattomuus" on varmaan osasy s siihen, että metsäverotuksesta usein riidellään. Näin on myös asian laita viimeaikaisessa verouudistuskeskustelussa.

Tässä kirjoituksessa yritän ensin hahmottaa metsäverojärjestelmän periaatteet ja niiden käytännön toteutuksen (luvut 2-5). Tämän jälkeen yritän arvioida millä tasolla metsästä saatua tuloa verotetaan (luku 6). Kirjoituksen viimeisessä luvussa pyrin kartoittamaan keskeisimmät muutospaineet metsäverotuksen osalta. Kirjoituksessa todetaan useassa yhteydessä kunnittaisen metsämaan veroluokituksen keskeistä asemaa metsäverotuksessa. Liitteessä on pyritty valaisemaan uusluokituksen vaikutuksia tuottoarvioihin vuosina 1979-87 suoritettujen luokitusten osalta. Liitteen on laatinut tutkimusapulainen Jari Eskelinen.

Jo tässä vaiheessa on syytä todeta, että maaliskuussa 1988 maatilatalouden tuloveroasetusta muutettiin. Muutoksen taustana on, että vanhan asetuksen metsäveroperusteet suuressa määrin rakentuivat 6. valtakunnallisen metsien inventoinnin aineistoon. 7. inventoinnin tiedot on taas pyritty ottamaan huomioon uuden asetuksen säännöksissä.

Tämä kirjoitus rakentuu kuitenkin suhteellisen paljon vanhaan asetukseen, koska tilastotietoja uuden asetuksen soveltamisesta ei ole vielä olemassa. Uutta asetusta sovelletaan näet ensimmäistä kertaa vuoden 1988 verotuksessa.

2. Metsäverotuksen periaatteista

Lainsäädäntöteknisesti metsäverotus on osa maatilatalouden verotusta: metsäverotusta ohjaavat säännökset löytyvät maatilatalouden tuloverolaista sekä maatilatalouden tuloveroasetuksesta.

Maataloudesta saatua tuloa määritetään verotusta varten kahta menettelyä käyttäen, eli

(i) maatalouden osalta tilinpitoon (muistiinpanoihin) perustuvana "todeellisena" tulona ja

(ii) metsätalouden osalta arvioituna tulona. Metsätalouden veronalainen tulo taas muodostuu kahdesta eri tulolajista, eli

(a) metsämaan arvioidusta keskimääräisestä puhtaasta tulosta ja

(b) ns. hankintatyön arvosta, eli siitä "työtulosta", jonka metsänomistaja saa (lasketaan saavan) kuljettaessaan puutavaraa omasta metsästä hankintakaupan yhteydessä.

Koska metsämaan arvioitu keskimääräinen puhdas tulo lasketaan metsämaan puuntuottokyvyn perusteella, metsätalouden tuloverotusta kutsutaan yleensä pinta-alaverotukseksi.

Pinta-alaverotuksen perusteena on metsämaan keskimääräinen biologinen tuottokyky. Tämän biologisen tuottokyvyn ei tietenkään aina tarvitse vastata tosiasiallista tuottokykyä eikä tosiasiallista tuottoa, jotka myös riippuvat siitä, kuinka hyvin ao. biologiset lähtökohdat onnistutaan käytännössä hyödyntämään.

Tunnusomaista pinta-alaverotukselle on, että puun myynnistä saadut tulot eivät vaikuta verotukseen. Toisaalta järjestelmään myös sisältyy se periaate, ettei metsätulon hankkimisesta aiheutuneita todellisia menojaakaan yleensä saada vähentää erikseen. Nämä menot (luonnolliset vähennykset) on sisällytetty veroperusteisiin ns. keskimääräisvähennyksenä.

Se, että hankintatyön arvo on säädetty veronalaiseksi tuloksi erikseen johtuu siitä, että puuston tuottokyvyn keskimääräisen arvon määrittelyssä käytetään puun ns. kantohintoja, eli pystykaupassa saatuja hintoja. Hankintakauppojen hinnat ovat yleensä näitä hintoja korkeampia, koska ne sisältävät korvauksia hankintatyöstä sekä käytetyistä koneista. Jos tämän työpanoksen arvoa ei verotettaisi, verotus ei olisi kattava.¹⁾

3. Metsäverotuksen tekninen toteutus

Jotta pystyisimme arvioimaan, miten hyvin metsäverotus toteuttaa sille asetetut tavoitteet on paneuduttava jonkin verran myös metsäverotuksen tekniseen toteutukseen. Tässä esityksessä ei kuitenkaan ole mahdollista mennä aivan yksityiskohtiin, mutta pyrin ottamaan esiin joitakin mielestäni oleellisimpia asioita.

Teknisen tarkastelun lähtökohdaksi otamme MVL 11§ 1 mom., jossa metsän puhdas tuotto määritellään seuraavalla tavalla:

---

1) Tässä kirjoituksessa en käsittele hankintatyön arvon verotusta, vaikka se onkin mielenkiintoinen metsäverotuksen osa.

MVL 11§ 1 mom. "Metsätaloudesta saatuna puhtaana tulona pidetään sitä puhdasta tuottoa, jonka samanlaatuisen metsämaan arvioidaan kunnassa verovuonna päättyneenä ja kahtena sitä edeltäneenä hakkuuvuotena keskimäärin hehtaaria kohti antaneen huomioon ottaen kantohintatason ja metsään kohdistuvat tavalliset hoito- ja hallintokustannukset sekä kohtuulliset arvovähennykset...."

3.1 Veroluokka, metsäveroluku, verokuutiometri, verokuutiometrin rakenne

Pinta-alaverotuksen perustan muodostaa metsämaan kunnittain arvioitu keskimääräinen kasvu, eli se tuotto, "jonka samanlaatuisen metsämaan arvioidaan kunnassa ... keskimäärin hehtaaria kohti antaneen...". Keskimääräisen kasvun arvioimiseksi tehdään kunnittainen veroluokitus (MVA 1 §). Metsämaa luokitellaan tuottokykynsä mukaan viiteen luokkaan (sekä joutomaahan).

Eri veroluokkiin kuuluvan metsämaan vuotuinen puun tuotos hehtaaria kohti ilmaistaan metsäverolukuna (MVA 2 § 1 mom.). Metsäveroluvut arvioidaan metsien valtakunnallisten inventointien perusteella ja ne kuvaavat näin ollen tietyn veroluokan metsämaan arvioitua vuosittaista kasvua (m³:nä) kyseisessä kunnassa. Kunnittainen luettelo eri veroluokkien metsäveroluvuista sisältyy maatilatalouden tuloveroasetuksen 3 §:ään. Seuraavassa esimerkissä esitetään Artjärven kunnan metsäveroluvut.

Taulukko 1. Artjärven kunnan metsäveroluvut

Veroluokka Metsäveroluku

	1987	1988*)
IA	6,7	6,4
IB	5,8	
II	4,0	4,5
III	2,7	2,8
IV	1,5	1,5
Joutomaa	0	0

*) Johdannossa mainitun asetuksen muutoksen yhteydessä IA ja IB luokat yhdistettiin.

Taulukon 1 tietoja voidaan tulkita niin, että Artjärven kunnan IA:n luokan metsämaa tuottaa 6,7 "kuorellista runkopuukuutiometriä" (MVA 2§ 2 mom.) hehtaaria kohti, eli 6,7 verokuutiometriä.

Kun näin ollen tiedetään tietyn metsäpalstan verokuutiometriä määrä, tarvitaan vielä tiettyjä rakennetietoja ennen kuin puuston arvioitu tuotto voidaan hinnoitella ja muuttaa veronalaiseksi metsätuloksi. Myös verokuutiometrin rakenne määritetään kunnittain valtakunnallisten metsäinventointien perusteella. Maatilatalouden tuloveroasetuksen 4 §:ään sisältyy näin ollen kunnittainen luettelo verokuutiometriin sisältyvistä puulajeista sekä hukkapuusta. Artjärven kunnan osalta verokuutiometrin rakenne on määritelty seuraavanlaiseksi.

Taulukko 2: Artjärven kunnan verokuutiometrin puulajirakenne

	1987	1988
Mäntytukki	0,16	0,12
Kuusitukki	0,30	0,33
Lehtitukki	0,03	0,04
Mäntykuitupuu	0,11	0,09
Kuusikuitupuu	0,25	0,23
Lehtikuitupuu	0,09	0,09
Hukkapuu	0,06	0,10
Yhteensä	1,00	1,00

3.2 Verokuutiometrin arvo: kantohinnat

Tietyn verovuoden veronalainen metsätulo arvioidaan "verovuonna päättyneenä ja kahtena sitä edeltäneenä hakkuuvuotena .... kantohintatason.." mukaan. Koska hakkuuvuosi alkaa 1.7. ja loppuu 30.6., meillä on seuraavanlainen tilanne:

Asetelma 1: Tietyn verovuoden verokuutiometriä arvostukseen käytetyt kantohinnat

Verovuosi	1	2	3	4
Hakkuuvuosi		2	3	4
Hinta, mk/m ³		80	90	100

Asetelmassa verovuoden 4 verokuutiometrit arvostetaan kantohintatason 90 mk/m³ $(=(80+90+100)/3)$ mukaan.

Valtioneuvosto päättää vuosittain verotuksessa sovellettavista kantohinnoista metsäntutkimuslaitoksen keräämien tilastotietojen pohjalta (MVA 6 §). Metsäntutkimuslaitos velvoitetaan verotuslain 45 § 2 kohdan mukaan keräämään keskihintatietoja puun myynnistä. Ongelmaksi käytännön veropoliittisessa keskustelussa on katsottu keskimääräishintojen laskentatapa: nykykäytännön mukaan keskihinnat muodostetaan puun myyntierien painomattomina keskiarvoina, jolloin matalahintaisten pienten puukauppojen paino on yhtä suuri kuin korkeahintaisten suurten puukauppojen. Tätä ongelmaa on havainnollistettu seuraavassa esimerkissä.

Taulukko 3: Esimerkki keskimääräisen kantohinnan laskemistavasta

	m ³	hinta	Nykyinen paino	Määrä- paino
Myyjä 1	1000	10	10	10000
Myyjä 2	100	5	5	500
Arvo			15	10500
"Paino"			2	1100
Keskihinta			7,50	9,54

Keskimääräiset kantohinnat määritellään yleensä kunnittain. Jos kantohinnat vaihtelevat huomattavasti kunnan sisällä, kunta voidaan jakaa enintään kolmeen kantohinta-alueisiin.

3.3 Keskimääräisvähennys

Edellisessä kappaleessa selostettiin, miten verokuutiometrin bruttokantohinta määritellään kunnassa kolmen hakkuvuoden aikana tehtyjen pystykauppojen keskimääräisten kantohintojen perusteella. Nettokantorahahinnan määrittelyssä otetaan vielä huomioon "metsään kohdistuvat tavalliset hoito ja hallintokustannukset sekä kohtuulliset arvovähennykset". Tuloverotuskäsitteistöä käyttäen, bruttotuloista vähennetään tulon hankkimisesta johtuneet menot eli luonnolliset vähennykset. Luonnolliset vähennykset otetaan pinta-alaverotuksessa huomioon ns. keskimääräisvähennyksen muodossa.

Keskimääräisvähennyksestä säädetään maatilatalouden tuloveroasetuksen 5 §:ssä seuraavasti:

MVA 5§ (19.9.1986/677)

"Verokuutiometrin raha-arvo määritetään vähentämällä siihen sisältyvien puutavaralajien hakkuvuosittaisten kantohintojen perusteella lasketusta verokuutiometrin bruttoarvosta verovelvollisen maksamina hoito- ja hallintokustannuksina,

kotitarvepuun laatu vähennyksenä sekä käyttöomaisuuden hankintamenon poistona

- Ahvenanmaalla, Turun- ja Porin, Uudenmaan, Kymen ja Hämeen lääneissä 11 prosenttia
- Mikkelin, Kuopion, Vaasan ja Keski-Suomen lääneissä 13 prosenttia
- Pohjois-Karjalan ja Oulun lääneissä 15 prosenttia sekä
- Lapin läänissä 17 prosenttia."

Koko maan tasolla keskimääräisvähennys on nykyisin noin 13,5 prosenttia metsän bruttotuotosta (katso taulukko 9).

3.4 Yhteenveto: pinta-alaverotuksen toteutus

Yhteenvetona edellä käydystä keskustelusta pyrin havainnollistamaan metsäverotuksen toteuttamista esimerkillä. Esimerkin perusmateriaalina käytetään Ahvenanmaan maakunnan numerotietoja siitä syystä, että maakunnan kunnissa metsäveroluovut ovat samat ja verokuution rakenne on melkein samanlainen.

Esimerkin lähtökohdaksi esitetään taulukossa 4 hehtaarimäärät ja metsäveroluovut eri veroluokissa.

Taulukko 4: Metsän kasvun arviointia: verokuutiometriä määrää. Esimerkki. Ahvenanmaa 1985.

Veroluokka	Hehtaaria ¹⁾	Metsäveroluku ²⁾	Arvioitu puuntuotos, m ³ /vuosi ³⁾
IA	11648	3,8	44262,4
IB	18944	3,6	68198,4
II	12864	2,8	36019,2
III	11392	1,9	21644,8
IV	9152	1,0	9152,0
Yhteensä	64000		179276,8

1) MV 1986, taulukko 1.1.6. (MV = Metsätilastollinen vuosikirja)

2) MVA 3 §

3) Verokuutiometriä määrää eli arvioitu kasvu, m³/vuosi

Taulukosta huomaamme, että arvioitu kasvu hehtaaria kohti on
(179276,8/64000=) 2,8 m³.

Taulukossa 5 on seuraavaksi käytetty hyväksi verokuutiometrin rakenne-
tietoja sekä kantohintatietoja verokuutiometrin arvon laskemiseen.

Taulukko 5: Verokuutiometrin arvon laskeminen. Esimerkki. Ahvenanmaa
1985.

Vero- kuution rakenne ¹⁾	Kanto- hinnat ²⁾ 82/83	83/84	84/85	Keski- määrin
Mäntytukki 0,1946	148,30	168,50	198,30	
Kuusitukki 0,0753	126,30	135,90	158,50	
Lehtitukki -	94,00	107,40	-	
Mäntykuitu 0,2706	84,00	87,10	94,10	
Kuusikuitu 0,1792	93,40	95,90	109,70	
Lehtikuitu 0,1833	65,10	64,60	68,10	
Hukkapuu 0,0966	-	-	-	
Verokuution bruttoarvo	89,77	95,62	108,13	97,84
Virallinen ³⁾	87,60	92,40	105,80	95,27
Verokuution nettoarvo ⁴⁾	79,90	85,10	96,24	87,06
Virallinen ⁵⁾	77,96	82,24	94,16	84,79

1) MVA 4 §; keskimäärin Ahvenanmaalla.

2) MV 1983, 1984, 1985

3) MV 1986, taulukko 3.4.3.

4) 0,89 x bruttoarvo. Katso MVA 5 §.

5) 0,89 x virallinen brutto.

6) Pitäisi vastata vuoden 1985 verokuutiometrin hinta. Tämä hinta oli
tällöin 83,80 (MV 1986, taulukko 3.4.4.)

Edellä esitettyjen esimerkkilaskelmien mukaan Ahvenanmaan puhdas metsä-
tulo (brutto) oli näin ollen vuonna 1985 17,54 milj. mk. (=179276,8 x
97,84 mk). Puhdas metsätulo (netto) oli vastaavasti 15,61 milj. mk.
(179276,8 x 87,08 mk).

4. Tilakohtaiset vähennykset, verohuojennukset

4.1. Tilakohtaiset vähennykset

Kuten edellä jo todettiin metsäverotuksen pääperiaatteena on, että metsätalouteen liittyvät kustannukset (luonnolliset vähennykset) eivät ole tilakohtaisesti vähennyskelpoisia, vaan että ne otetaan huomioon ns. keskimääräisvähennyksen yhteydessä. Tästä periaatteesta on pidetty myös suhteellisen tarkasti kiinni. Jopa oikeuskäytännössä on omaksuttu suhteellisen tiukka linja tässä suhteessa.²⁾ Tällä tavoin halutaan tietenkin välttää tilannetta, jossa menot tulisivat vähennetyksi kaksi kertaa, eli ensiksi keskimääräisvähennyksen puitteissa ja toiseksi vielä tilakohtaisesti.

Viime aikoina on kuitenkin entistä useampia kustannuseriä metsätalousoikeudellisista syistä "irrotettu" keskimääräisvähennyksestä ja alettu myöntää tilakohtaisesti. Tämä näkyy seuraavasta asetelmasta (vrt. MVL 13 §).

Asetelma 2: Tilakohtaisten vähennysten voimaantuloaika.

Verovuosi	Kululaji
1968 -	Metsänhoitomaksu, metsäautotien rakentamisen poisto (3 %/vuosi, 10 vuoden aikana)
1984 - 85	Metsätaloussuunnitelman laatimisesta aiheutuneet menot.
1986 -	Metsätaloussuunnitelman laatijalle maksettu palkkio, metsän kasvatuslannoitteiden hankintamenot, metsäojituksen kunnostuksen aiheuttamat menot, metsäautotien rakentamisen poisto (30 % kertapoistolla).

---

2) Katso esim. Andersson (1981), sivu 100.

Edellä esitettyjen vähennysten lisäksi voidaan metsätalouden puhtaasta tulosta vähentää metsätalouteen liittyvät korkomenot (MVL 17 §) sekä maatalouden tappio (koska maa- ja metsätalous muodostavat yhden tulo- lähteen, kts. MVL 2 §).

Tilakohtaisten vähennysten lisääminen MVL:ään johtuu ilmeisesti siitä, että on haluttu antaa kiihokkeita metsänhoidolle: tilakohtaiset vähennykset painottuvat selvästi metsänhoidollisten kustannusten suuntaan.

4.2. Veronhuojennukset

4.2.1 Metsän vahingoittumisen perusteella myönnetyt huojennukset

Jo edellä todettiin, että pinta-alaverotuksen perusteena on metsän biologinen tuottokyky. Tietyissä tapauksissa metsän tuotto voi olla poikkeuksellisen alhainen. Näin on asian laita esim. jos metsäpalo tai luonnononnettomuus (esim. lumivahingot) ovat vahingoittaneet puustoa. Näitä erikoistapauksia on huomioitu MVL 14 §:ssä myönnettyillä veronhuojennuksella. Tuhoalueen puhdas tuotto jätetään näin ollen huomioon ottamatta veroa määrättäessä taulukon 6 esittämällä tavalla.

Taulukko 6: Tuhoalueen verovapausaika vuosina tuhoutumisprosentin mukaan.

Tuhoutumisprosentti	Verovapausaika, vuosina	
	Oulun ja Lapin lääni	Muut läänit
30	10	5
40	15	10
50-100	25	20

Lähde: VvMp 217/1987

Edellä mainittua säännöstä voidaan pitää siinä mielessä veronhuojennussäännöksenä että vakuutusmaksut tuhovakuutuksista sisältyvät keskimääräisvähennykseen kun taas maksetut vakuutuskorvaukset eivät ole veronalaista tuloa eikä niitä oteta muutenkaan huomioon veroperusteita määrättäessä.

4.2.2 Metsänparannustöiden perusteella myönnetty veronhuojennukset

Periaatteessa metsän perusparannustoimenpiteiden menot eivät ole verotuksessa vähennyskelpoisia. Tämä johtuu siitä, että perusparannukseen käytetyt menot katsotaan nostavan maan arvoa ja koska maa ei periaatteessa koe arvonlaskua eli kulumista, arvonnousu jää pysyväksi (vrt. EVL:n säännös maa-alueen hankintamenon poistamattomuudesta, EVL 42 §). Näin ollen perusparannustöiden menot "poistetaan" periaatteessa siinä vuonna kun metsämaa myydään (myyntivoiton hankintamenona).

Metsänviljelyn ja metsänparannustöiden edistämiseksi edellä mainitusta pääsäännöstä on kuitenkin säädetty joitakin poikkeuksia.

MVL:n 15 §:n mukaan maatalousmaan metsityksestä sekä soiden ojituksesta syntyvä metsämaa on pinta-alaverotuksesta vapautettu määrävuosien aikana. Verovapausvuosien lukumäärät käy ilmi taulukosta 7.

Taulukko 7: Metsänviljelyalueen verovapausaika, vuosina.

	Maatalousmaan metsitys	Suon ojitus
Lapin lääni	35	25
Oulun lääni	30	20
Muut läänit	25	15

Lähde: MVL 15 §.

MVL 15 a §:n mukaan metsämaan uudistusalan vähintään puolen hehtaarin suuruisesta taimikosta annetaan veronhuojennus luonnolliselle henkilölle, kuolinpesälle ja näiden muodostamalle yhtymälle. (Uudistusalalle, jonka tuotto on muulla perusteella, esim. MVL 15 §:n mukaan, verovapaa, ei anneta tämän pykälän mukaan veronhuojennusta).

Verohuojennus annetaan poiketen MVL 14 ja 15 §:n mukaisista huojennuksista yhtenä vuonna, kuitenkin korotettuina taulukon 8 mukaisilla kertoimilla.

Taulukko 8: Uudistusaluehuojennuksen verovapauskertoimet.

	Verovapauskerroin
Lapin lääni	16
Oulun lääni	14
Pohjois-Karjalan lääni	13
Mikkelin, Kuopion, Vaasan ja Keski-Suomen läänit	11
Muut läänit	7

Lähde: MVL 15 a §

Jos esimerkiksi Lapin läänissä olevalle 40 ha metsätilalle myönnetään MVL 15 a §:n mukainen huojennus 1 ha:n taimikolle ja olettaen että koko tilan metsän puhdas tuotto on 10.000 mk, huojennuksen markkamäärä on näin ollen $(1/40 \times 10.000 \times 16 =) 4.000 \text{ mk.}^3)$

5. Yhteenvedo: Metsämaan puhtaan tulon veronalaisuus vuonna 1985

Taulukossa 9 esitetään yhteenvetona koko maata kattava laskelma veronalaisen metsätulon laajuudesta. Metsän veronalainen bruttotuotto on

---

3) Huojennus voidaan verovelvollisen pyynnöstä jakaa myös kolmelle verovuodelle.

taulukossa verrattu vuoden 1985 bruttokantorahatuloihin. On huomautettava, että taulukko sisältää tiedot kaikista metsänomistajista (yksityiset viljelijät ja metsänomistajat, yhtiöt, säätiöt sekä julkiset omistajat).

Taulukko 9: Metsätulon veronalaisuus vuonna 1985, milj. mk.

		milj. mk	%	%
Kantorahatulot, brutto		6.331,9	100,0	
Metsän bruttotuotto	4.406,1	4.406,1	69,6	100
Keskimääräisvähennys	594,8			13,5
Puhdas metsätulo, brutto	3.811,3			
Verovapaat metsämaat (MVL 14,15 §)	124,2			2,8
Uudistusalan huojennukset (MVL 15a §)	132,0			3,0
Metsänhoitomaksu	119,0			2,7
Tiepoisto	13,2			0,3
Metsän nettotuotto	3.422,9	3.422,9	54,1	77,7

Lähde: Verohallituksen vuositilastoja 1985, MV 1986

Kuten taulukosta huomaa metsän veronalaisen bruttotuoton osuus bruttokantorahatuloista on noin 70 prosenttia. Metsän nettotuotto taas on n. 54 prosenttia bruttokantorahatuloista.⁴⁾

6. Metsäverotuksen taso: järjestelmän pääongelmat

Edellisen kappaleen taulukon 9 perusteella on usein todettu, että metsäverotuksen taso on liian alhainen eli että pinta-alaverotus ei ole kattava. Onhan metsän arvioitu bruttotuotto ainoastaan 70 prosenttia

4) Tässä yhteydessä on todettava, että metsäverotuksen veroperusteet on muutettu jonkin verran vuonna 1986. Tällöin lisättiin tilakoh- taisten vähennysten määrää ja samalla keskimääräisvähennys pienennettiin (katso asetelma 2).

siitä todellisesta tulosta, jonka metsänomistajat saavat metsästä rahana. Seuraavassa pyrin esittämään joitakin näkökohtia, jotka saattavat selittää tätä ilmiötä.

Periaatteessa pinta-alaverotuksen taso määräytyy kahdessa vaiheessa. Ensiksi pinta-alaverotusjärjestelmä voi arvioida metsän bruttotuoton "liian" pieneksi. Toiseksi pinta-alaverotusjärjestelmän puitteissa voidaan myöntää "liian" suuria luonnollisia (tai muita) vähennyksiä. Näitä seikkoja tarkastellaan seuraavaksi erikseen. Jo tässä vaiheessa on kuitenkin syytä todeta, että keskimääräisverojärjestelmä, jota metsäverotus on, ei koskaan voi olla täysin kattava. Kun verotus ei suoraan ota huomioon verovelvollisen maksukykyisyyttä (tai jotain korvaavaa mittaria tästä), vaan verotus perustuu keskimääräiseen tuottokykyyn ja keskimääräisiin kustannuksiin, on tietynasteinen aliverotus mielestäni sallittava. Muuten keskimääräistä huonompikasvuiset tai suurempia kustannuksia vaativat metsät tulevat yliverotetuiksi.

6.1 Metsän verotuksellisen bruttotuoton arviointiongelmista

6.1.1 Verokuutiometriä määrän arviointi

Ilmeisesti tärkein syy metsäverotuksen "liian matalaan" tasoon on veroluokituksen jälkeenjääneisyys. Suuri osa kunnittaisista veroluokituksista on tehty kymmeniä vuosia sitten kuten oheisesta taulukosta käy ilmi.

Luokituksen jälkeenjääneisyys vaikuttaa metsäverotuksen tasoon ainakin kahdella tavalla.

Taulukko 10: Kuntien jakautuma veroluokitusten valmistusvuoden mukaan, joulukuu 1987

Luokitusvuosi	Kuntien lukumäärä
Ei luokitusta	30
- 1952	61
1953 - 1959	143
1960 - 1967	71
1968 - 1975	28
1976 -	128
Yhteensä	461

Lähde: Verohallitus

Ensiksi metsämaan pinta-ala muuttuu yli ajan. Soiden ojituksen, peltojen metsityksen yms. myötä metsämaan pinta-ala kasvaa ja jos uutta luokitusta ei tehdä, nämä uudet metsämaat eivät yleensä tule verotuksen piiriin. Luokituksen jälkeenjääneisyys on ilmeisesti ainakin osasyys siihen, että pinta-alaverotus kattaa ainoastaan noin 85 prosenttia metsien 7. valtakunnallisen inventoinnin yhteydessä arvioidusta Suomen koko metsäpinta-alasta (taulukko 11).

Taulukko 11: Metsämaan pinta-ala verotuksen ja 7. inventoinnin arvion mukaan, 1000 ha.

	Verotuksen mukaan	7. inventoinnin mukaan	Verotuksen "kattavuus", %
1980	15.732,7	20.065,0	78,4
1981	16.154,6	20.065,0	80,5
1982	16.605,2	20.065,0	82,8
1983	16.602,3	20.065,0	82,7
1984	16.445,7	20.065,0	82,0
1985	16.821,1	20.065,0	83,8

Lähde: Verohallitus, MV

Toiseksi veroluokituksen jälkeenjääneisyys voi johtaa siihen, että luokitetun metsämaan jakauma veroluokkiin on verotuksen tasoa alenta-

valla tavalla vino. Viime aikoina mm. verotuksen avulla on pyritty vaikuttamaan siihen, että metsänparannustöitä suoritettaisiin. Tämä on ilmeisesti myös vaikuttanut metsämaan parantumiseen niin, että osa metsämaasta on siirtynyt korkeampiin veroluokkiin. Seuraavassa taulukossa on verrattu luokitetun metsämaan veroluokkajakaumaa valtakunnallisen inventoinnin mukaiseen jakaumaan.

Taulukka 12: Metsämaan veroluokkajakauma, %.

	Verotuksen mukaan		Inventointien mukaan	
	1980	1985	6. invent.	7. invent.
IA	3,2	3,1	11,6	10,5
IB	16,7	15,9	24,8	24,5
II	33,4	35,0	34,0	34,3
III	34,9	33,8	20,1	21,2
IV	11,8	12,2	9,5	9,6
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0

Lähde: Verohallitus, MV

Metsämaan vino jakauma veroluokkiin vaikuttaa tietenkin siihen - annettuna että metsäveroluvut kunnassa ovat oikeita (kuvaavat keskimääräistä kasvua)⁵⁾ - että kasvuarviot tulevat liian alhaisiksi. Taulukossa 13 on esitetty joitakin arvioita metsäverotuksen implisiittisestä metsän kasvuarviosta hehtaaria kohti. Nämä estimaatit ovat selvästi alhaisempia kuin valtakunnallisten inventointien kasvuarviot. 6. inventoinnin kasvuarvio oli näet 2,9 m³ hehtaaria kohti ja 7. inventoinnin 3,4 m³ hehtaaria kohti.

5) Tässä yhteydessä on todettava, että maaliskuussa 1988 annetussa maatilatalouden tuloveroasetuksessa metsäveroluvut on korjattu vastaamaan 7. investoinnin kasvuarvioita. Vanhan asetuksen metsäveroluvut, joihin taulukon 12 verotustiedot rakentuvat, perustuvat 6. inventoinnin kasvuarvioihin.

Taulukko 13: Metsäverotuksen implisiittinen kasvuarvio, m³ hehtaaria kohti.

	Metsämaa 1000 ha	Verokuutioiden määrä, milj. m ³ (arvioitu kasvu)	Arvioitu kasvu/ha
1980	15.732,7	41,6	2,64
1981	16.154,6	42,0	2,60
1982	16.605,2	42,7	2,57
1983	16.602,3	42,8	2,58
1984	16.445,7	42,6	2,59
1985	16.821,1	43,0	2,56

Lähde: Verohallitus, MV

Edellä mainitut seikat johtavat siihen, että verotettujen puukuutiometriiden määrä on ollut selvästi pienempi kuin arvioitu kokonaiskasvu Suomen metsissä kuutiometreinä ilmaistuna. Tätä on havainnollistettu taulukossa 14 käyttäen kasvun korvikkeena ns. poistumasuunnitetta.

Taulukko 14: Verokuutiometriiden määrä, poistumasuunnite sekä todellinen poistuma, milj. m³.

	Verokuutio- metr. määrä	Poistuma- suunnite	Poistuma
1980	41,6	60,7	59,7
1981	42,0	62,9	56,0
1982	42,7	64,3	48,5
1983	42,8	65,1	49,4
1984	42,6	65,1	52,3
1985	43,0	65,1	52,5
1986	..	65,1	53,4

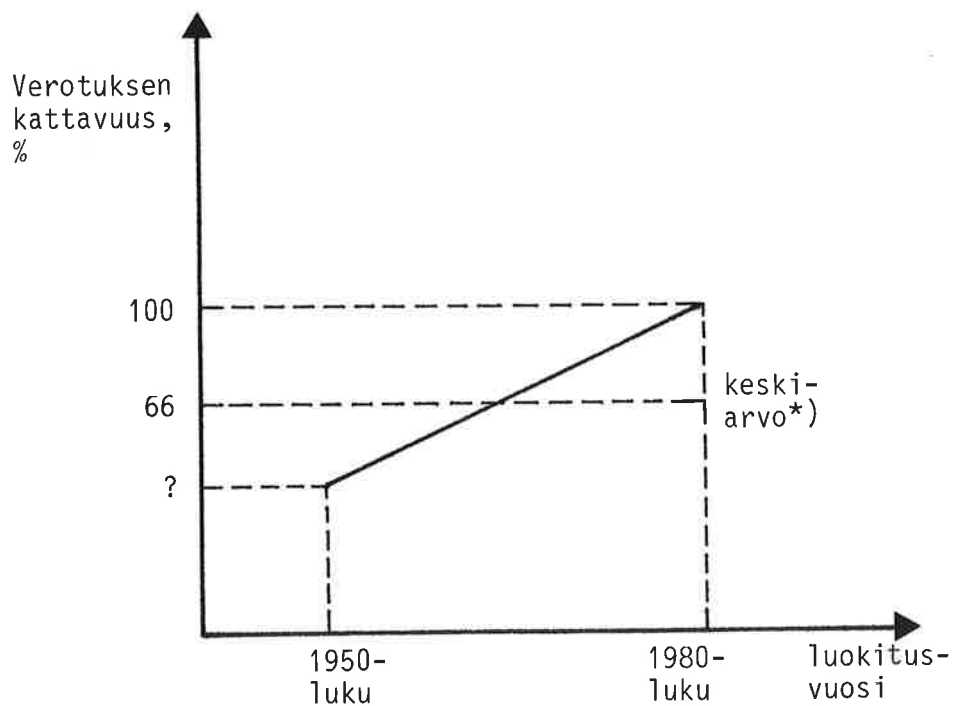
Lähde: Verohallitus, MV

Edellä käydystä keskustelusta käy ilmi, että verokuutiometriiden määrän arvioinnissa esiintyy kaksi pääongelmaa, eli

- 1) Veroluokitus on vanhentunut. Tämä on ilmeisesti pääasiallinen syy siihen, että metsäverotuksen taso on "liian" alhainen. Osaksi tästä syystä valtioneuvosto onkin tehnyt periaatepäätöksen siitä, että

veroluokitus on uudistettava vuoteen 2000 mennessä. Tällä havainnolla on myös tärkeitä heijastusvaikutuksia muihin yrityksiin korottaa metsäverotuksen tasoa. Jos muita perusteita tiukennetaan voimakkaasti on mahdollista, että verotuksen taso uusluokitetuissa kunnissa nousee "liian" korkeaksi. Asiaa on pyritty havainnollistamaan seuraavassa kuviossa.

Kuvio 1: Kunnittaiset verokuutiometrit suhteessa kunnan metsämaan kasvuun kunnan luokitusajankohdan mukaan, hypoteettinen tilanne.

*) Tänäpä noin 66 % (= 43.0/65.1 x 100, katso taulukko 14).

Viitteitä siitä, että luokitusvuosi vaikuttaa ratkaisevasti metsäverotuksen tasoon löytyy esim. Veroluokitustyöryhmän muistioon kerätyistä aineistosta. (Työryhmämuistio 1985: VM 18). Tätä aineistoa on käytetty hyväksi taulukossa 15.

Taulukko 15: Kunnittaisen veroluokituksen ikä ja luokituksen taso* 1985

Luokitus- vuosi Luoki- tuksen taso	Luokit- tamaton -1952	1953 -1959	1960 -1967	1968 -1975	1976 -	Yhteensä
Alle 60 %	10,2	17,5	20,3	3,2	1,9	11,9
60 - 69 %	17,0	10,4	16,2	6,5	7,5	11,7
70 - 79 %	45,5	37,0	31,1	48,4	29,0	36,6
80 - 89 %	19,3	29,9	28,4	41,9	38,3	30,4
90 - %	8,0	5,2	4,1	0,0	23,4	9,5

* Luokitustaso muodostuu seuraavasti:

$$A/B \times 100 = \text{luokitustaso}$$

kun A = virallisen veroluokituksen metsä- ja joutomaan yhteispinta-alalle laskettu keskimääräinen metsäveroluku m³/ha

B = valtakunnan metsien 7. inventoinnin koealatiedoilla laskettu keskimääräinen metsäveroluku metsä-, kitu- ja joutomaan yhteispinta-alalle

Lähde: Työryhmämuistio 1985: VM 18, Liite 3.

- 2) Poistuma Suomen metsistä on jo pitkään ollut selvästi pienempi kuin hakkuumahdollisuudet (=poistumasuunnite). Tämä näkyy selvästi taulukon 14 luvuista 1980-luvun osalta. Vaikka metsäverotuksen tulokäsittteen perusteena on metsän kasvu, sen biologinen tuottokyky, tuntuu mahdollisesti kohtuuttomalta, että metsänomistajia verotetaan tuloista, joita ne eivät saa realisoitua. Tämä näkökohta on tärkeä nimenomaan jos oletetaan, että puumarkkinoilla on kysyntärajoite, eli että metsänomistajat eivät saa koko metsän tuottamaa kasvua

myytyä. Tästä syystä onkin verouudistuksen yhteydessä ehdotettu, että metsäverotusperusteisiin pitäisi saada kunnittainen hakkuusäästökorjaus, jonka taso määriteltäisiin poistuman ja poistumasuunnitteen erotuksena. Tässä yhteydessä on kuitenkin myös todettava, että tällainen uudistus olisi omiaan hämärtämään metsäverotuksen periaatteita. Ainakin olisi tällöin vaadittava, että jos poistuma (joskus tulevaisuudessa) nousisi yli suunnitteen (hakkuusäästöt purettaisiin), hakkuusäästökorjaus pitäisi myös tehdä silloin, ja toisenmerkkisenä.

6.1.2 Verokuutiometrin arvon arviointi

Keskeiset ongelma-alueet verokuutioiden arvon määrittelyssä ovat ilmeisesti käytetyt kantohinnat sekä arviot verokuutiometrin rakenteesta.

Kuten jo edellä kappaleessa 3.2 todettiin metsäverotusperusteiden määrittelyssä käytetään verovuotta edeltäneiden kolmen hakkuuvuoden (painottamatonta) keskimääräistä hintaa. Tämä käytäntö vaikuttaa tietenkin siihen, että nimenomaan silloin kun kantohinnat nousevat voimakkaasti metsätulon verotusarvo on "liian" pieni. Toisaalta voidaan tietenkin sanoa, että arvot ovat liian korkeita sinänsä harvinaisessa tilanteessa jolloin kantohinnat laskevat. On myös selvää, että kolmen vuoden keskihintojen käyttö voi olla puolustettavissa sillä argumentilla, että se vakauttaa verokuution hinnan kehitystä.

Toinen seikka, joka ratkaisevasti vaikuttaa verokuutiometrin arvon määräytymiseen, on verokuutiometrin rakenne. Verokuutiometrin raken-

teessa onkin ilmeisesti tapahtunut suhteellisen suuria muutoksia viime vuosina. Yleisesti on väitetty, että metsien hakkuumahdollisuuden rakenteessa kuitu- ja hukkapuun osuus on ollut lisääntymässä. Viimeaikaiset menekkivaikkeudet esim. haapa- ja leppäkuitupuun osalta, jotka mm. ovat johtaneet siihen, että nämä puulajit on poistettu puukaupan osapuolten yhteisestä hintasuositussopimuksesta, lisäävät hukkapuun osuutta. Mäntytukin laatuvaatimukset nostettiin 1.4.1987 solmitussa hintasopimuksessa. Tämä toimenpide vähentää ilmeisesti tukkipuun osuutta verokuutiometrissä.

Edellä mainituista syistä verokuutiometrin rakennetta muutettiin suhteellisen ratkaisevasti uudessa, maaliskuussa 1988 annetussa maatalouden tuloveroasetuksessa (233/18.3.1988). Tämän muutoksen jälkeen verotuksen rakennetiedot ovat ilmeisesti suhteellisen hyvässä sopusoinnussa todellisuuden kanssa.

6.2 Metsäverotuksessa myönnettyjen vähennysten arviointi

Edellä kappaleessa 6.1 on pyritty kuvaamaan metsäverotuksen tulopohjan laajuuteen liittyviä arviointiongelmia. Toinen metsäverotuksen veropohjan laajuuteen vaikuttava tekijä on myönnettyjen vähennysten markkamäärä.

Kuten jo taulukosta 9 käy ilmi, metsäverotuksessa myönnettyistä vähennyksistä ns. keskimääräisvähennys on ylivoimaisesti tärkein. Tämän vähennyksen mitoitus on tärkeä myös siitä syystä, että sitä myönnetään keskimääräisenä eikä tositteiden tai muun sellaisen selvityksen perusteella.

Keskimääräisvähennyksen mitoituksesta on erimielisyyksiä. Valtiovarainministeriön työryhmän mukaan vähennys on selvästi ylimitoitettu (Työryhmämuistio 1987: VM 28). Työryhmän väite perustuu metsäntutkimuslaitoksen keräämiin tietoihin puunkasvatuksen kustannuksista. Seuraavassa taulukossa on suhteutettu metsänhoitotöiden ja -hallinnon kustannukset bruttokantorahatuloihin.

Taulukko 16: Metsänhoitotöiden ja hallintokustannusten osuus bruttokantorahatuloista.

	Metsänhoi- totyöt, milj. mk	Hallinto- kustannukset, milj. mk	Yhteensä milj. mk	Bruttokan- torahatulot, milj. mk	Prosentti- osuus
1975	163,3	47,7	211,0	2274,4	9,3
1976	160,0	58,3	218,3	1874,9	11,6
1977	192,3	63,3	255,6	2240,8	11,4
1978	168,6	72,9	241,5	2174,6	11,1
1979	159,9	89,9	249,8	3333,4	7,5
1980	188,9	103,7	292,6	4445,4	6,6
1981	258,6	118,1	376,7	4638,7	8,1
1982	326,1	134,2	460,3	4292,8	10,7
1983	315,0	147,8	462,8	4023,5	11,5
1984	287,4	149,1	436,5	4782,9	9,1

Lähde: Kakkuri (1986), MV

Taulukon kustannustiedot eivät sisällä sellaisia kustannuksia, jotka verovelvollinen saa vähentää tilakohtaisesti. Tietojen perusteella näyttää siltä, että keskimääräisvähennyksen mitoitus on runsaanpuoleinen.⁶⁾ Onhan keskimääräisvähennys ollut n. 13,5 % metsän bruttotuotosta koko maan tasolla (katso taulukko 9).

6) Tämä ylimitoitatusongelma korostuu jos kustannukset suhteutetaan metsän kasvun arvoon, johon ne periaatteessa suhteutetaan verotuksessa, missä verokuutioiden arvo käytetään kasvun arvon korvikkeena.

Toisaalta on myös huomautettava, että metsäntutkimuslaitoksen kustannus selvitys sisältää ainoastaan ns. yksityisten metsänomistajien metsänhoitokustannuksia kun taas bruttokantorahatuloihin lasketaan myös muiden metsänomistajien tuloja.

Tässä yhteydessä on myös selvyiden vuoksi todettava, että edellä tehdyssä tarkastelussa ei ole huomioitu vuoden 1986 toteutettuja veroperustemuutoksia. Sinä vuonna keskimääräisvähennys pudotettiin prosenttiyksiköllä kun osa niistä kululajeista, jotka aiemmin kuuluivat vähennyksen piiriin, siirrettiin tilakohtaisesti tehtäväksi (metsätaloussuunnitelman kustannukset, lannoitteet, metsänojitus).

7. Yhteenveto ja selvitystarpeita

Tämän kirjoituksen tavoitteena on esittää yhtäältä nykyisen metsäverotuksen systematiikkaa ja toisaalta arvioida muutospaineet metsäverotuksessa nimenomaan ns. suuren verouudistuksen yhteydessä. Tätä tehtävää vaikeuttaa ainakin pari seikkaa.

Ensiksi maatilatalouden tuloveroasetusta on äsken muutettu. Tämän muutoksen vaikutukset metsäverotuksen tasoon on vielä tässä vaiheessa vaikea arvioida, koska uuden asetuksen mukaista verotusta ei ole vielä suoritettu. On kuitenkin todettava, että asetuksen muutoksella on pyritty saattamaan metsäverotuksen veroperusteita ajan tasolle ja nimenomaan metsien 7. inventoinnin osoittamalle tasolle. Pääasialliset muutokset tältä osin ovat metsäverolukujen sekä verokuutiometrin rakenteen saattaminen ajan tasalle.

Toiseksi hallitus on joulukuussa 1987 tehnyt periaatepäätöksen siitä, että "maatilojen kunnittaiset veroluokitukset on tarkoitus uudistaa vuoteen 2000 mennessä". Ymmärtääkseni veroluokituksen jälkeenjääneisyys on suurin metsäverotuksen ongelma, jolla on kielteisiä vaikutuksia sekä verotuksen tasoon (neutraalisuus muihin tuloihin nähden) että verotuksen oikeudenmukaisuuteen (neutraalisuus eri metsänomistajien välillä). Luokituksen ajantasaistaminen olisi näin ollen erinomaisen tärkeää.

Edellä mainituista näkökohdista johtuen näyttää järkevältä edetä varovaisesti metsäverotuksen uudistamisessa suuren tuloverouudistuksen yhteydessä, ainakin lähitulevaisuudessa. Tätä strategiaa puoltaa myös se tosiasia, että valtiovarainministeri on maaliskuussa 1988 asettanut toimikunnan selvittämään "metsäverotusta koskevan lainsäädännön kehittämistarpeita siten, että muutoksilla edistetään hallitusohjelmassa kokonaisverouudistukselle asetettuja tavoitteita." Mielestäni olisi ainakin syytä odottaa edellä mainitun toimikunnan työn valmistumista ennen kuin suurempia muutoksia esitetään.

Edellä jo todettiin, että metsäverotuksen tason ja oikeudenmukaisuuden arviointiin on syytä palata, kun on olemassa tietoja uuden asetuksen mukaan suoritetusta verotuksesta. Samanaikaisesti olisi tällöin ilmeisesti syytä keskustella ja selvittää seuraavia asioita:

- (i) Onko metsäverotukseen sisältyvät huojennukset ja kiihokkeet oikein suunnattuja. Kuten metsäverotuksen kuvausosassa käy ilmi, ovat veronhuojennukset ja nimenomaan tilakohtaiset vähennykset tänään suunnattuja pitkälti metsänhoidollisiin ja metsän kasvua edistäviin tavoitteisiin. Voidaan kysyä, onko

tämä tarkoituksenmukaista tilanteessa, jossa koko metsän kasvua ei voida hyödyntää (kasvu ylittää poistuman).

- (ii) Olisiko syytä huomioida hakkuusäästöjen olemassaoloa metsäveroperusteissa. Jos on niin, että metsänomistajat eivät saa kokopuustonsa kasvua myydyksi, tuntuu ehkä siltä, että kasvun arvon verottaminen on kohtuutonta. Tässä yhteydessä on kuitenkin huomautettava, että vaikka hakkuusäästöjä syntyy nyt, niin tulevaisuudessa voi syntyä tilanteita, jolloin poistuma ylittää kasvun. Jos tänään vaaditaan ns. poistumakorjausta, on luonnollista, että tällainen korjaus on tehtävä myös silloin, kun poistuma ylittää kasvun ja kun se on toisenmerkkinen.
- (iii) Metsäverotuksen tasosta keskusteltaessa olisi ilmeisesti syytä selvittää yhtäältä millä tasolla verotus on muissa maissa ja toisaalta koko julkisen vallan vaikutus metsätaloutemme rahoitusvirtoihin. Näin ollen erilaiset metsäpoliittiset tukitoimenpiteet olisi myös syytä ottaa tarkastelun kohteeksi.

Selvitystä näistä ja ehkä muistakin asioista, on mahdollisesti saatavissa, kun edellä mainittu toimikunta aikoinaan luovuttaa mietintönsä valtiovarainministeriölle.

Lähteet

- 1 Andersson, E. (1981) "Maatalousverotus", Kirjayhtymä, Helsinki.
- 2 Kakkuri, E. (1986) "Yksityismetsänomistajien puun kasvatuksen kulut vuosina 1983 ja 1984", Metsäntutkimuslaitoksen tiedonantoja 240.
- 3 Työryhmämuistio 1985: VM 18 "Veroluokitustyöryhmän muistio".
- 4 Työryhmämuistio 1987: VM 28 "Maatilojen veropohjatyöryhmän muistio".

LIITE: VUOSINA 1979 - 1987 SUORITETTUIJEN KUNNITTAISTEN VEROLUOKITUSTEN
VAIKUTUKSET VEROPERUSTEISIIN

L.1. JOHDANTO

Veroluokituksia uudistetaan jatkuvasti ja siksi on tärkeää saada kuva siitä, miten ne vaikuttavat veroperusteisiin. Seuraavassa on tarkasteltu vuosina 1979 - 1987 luokitetuissa 72 kunnassa tapahtuneita muutoksia.

L.2. LASKENTAPERUSTEET

Laskelmien perustana ovat verohallituksen maatilalaskennan tilastot vuosilta 1978 - 1987. Koska tärkeimmät kunnasta vuosittain kertyvien verokuutioiden määrään vaikuttavat tekijät ovat metsähehtaarien kokonaisuus ja niiden jakautuminen eri veroluokkiin, on laskelmassa keskitytty uuden luokituksen näihin aiheuttamiin muutoksiin. Luokituksen aiheuttamaa muutosta on tarkasteltu vertaamalla luokitusvuoden tietoja sitä edeltäneen vuoden vanhalla luokituksella saatuihin vastaaviin tietoihin.

Eräistä Itä- ja Pohjois-Suomen kunnissa tilastot valtion, kuntien ja kuntainliitojen maista luokitusvuodelta olivat hiukan puutteelliset ja siksi näiden kuntien osalta luokitusvuoden sijasta on käytetty sitä seuraavan vuoden tietoja. Rovaniemen maalaiskunnan osalta seuraavan vuoden tietoja ei ollut saatavilla (luokitus 1987), joten tilastoa oli korjattava vuoden 1986 tietoihin perustuvalla arviolla valtion maiden osuudesta ja jakaumasta.

Hehtaarin määrän muutos on laskettu prosenttuaalisena muutoksena sekä koko kunnan että eri veroluokkien osalta. Hehtaarien veroluokkajakaumassa tapahtuneita muutoksia on tarkasteltu niiden osuuden muutoksella koko hehtaarin määrästä.

L.3. TULOKSET ERI VUOSILTA

Tulokset laskelmista on esitetty siten, että tietynä vuotena luokitettut kunnat on liitetty yhdeksi kokonaisuudeksi. Vuoden 1983 tuloksia verrattaessa muihin vuosiin on otettava huomioon Ylitornion ja Pellon kuntien välillä suoritettu rajamuutos, jossa Ylitornion pinta-ala pieneni samanaikaisesti uuden veroluokituksen voimaantulon kanssa.

Vuosi 1979

luokitettut kunnat: Lohjan kunta, Porvoon mlk, Perniö, Rautjärvi,
(10) Saari, Taipalsaari, Pertunmaa, Kuhmoinen,
Pylkönmäki, Vuolijoki.

Taulukko L1: Vuoden 1979 veroluokituksen vaikutukset

veroluokka	Hehtaarit		muutos %	jakaumat		muutos %
	1978	1979		1978	1979	
1 A	15740	16439	0.3%	5.9%	6.0%	0.1%
1 B	71189	74441	1.2%	26.8%	27.2%	0.4%
11	100843	104531	1.4%	38.0%	38.1%	0.2%
111	53875	49652	-1.6%	20.3%	18.1%	-2.2%
1V	23984	29000	1.9%	9.0%	10.6%	1.6%
yhteensä	265631	274063	3.2%	100.0%	100.0%	

hehtaarien kokonaismuutos: 8432 (3.2 %)
verokuutioiden kokonaismuutos: 25819 (2.6 %)

Vuosi 1980

luokitettut kunnat: Lempäälä, Loppi, Joroinen, Kaavi, Pielavesi,
(6) Ristijärvi.

Taulukko L2: Vuoden 1980 veroluokituksen vaikutukset

veroluokka	Hehtaarit		muutos %	jakaumat		muutos %
	1979	1980		1979	1980	
IA	14812	22870	2.7%	5.0%	7.4%	2.5%
IB	74725	83278	2.9%	25.1%	27.1%	2.0%
II	118676	111857	-2.3%	39.9%	36.4%	-3.5%
III	65664	68201	0.9%	22.1%	22.2%	0.1%
IV	23647	21230	-0.8%	7.9%	6.9%	-1.0%
yhteensä	297524	307436	3.3%	100.0%	100.0%	

hehtaarien kokonaismuutos: 9912 (3.3 %)

verokuutioiden kokonaismuutos: 56778 (5.5 %)

Vuosi 1981

luokitettut kunnat: Kustavi, Lavia, Säkyli, Valkeakoski, Ruokolahti,
(10) Perho, Hankasalmi, Muurame, Hyrynsalmi, Kemijärvi,

Taulukko L3: Vuoden 1981 veroluokituksen vaikutukset

veroluokka	Hehtaarit		muutos %	jakaumat		muutos %
	1980	1981		1980	1981	
I A	10793	13796	0.6%	2.2%	2.7%	0.5%
I B	70663	76802	1.2%	14.2%	15.0%	0.7%
II	224318	239303	3.0%	45.2%	46.7%	1.5%
III	152454	140372	-2.4%	30.7%	27.4%	-3.3%
IV	37826	41935	0.8%	7.6%	8.2%	0.6%
yhteensä	496054	512208	3.3%	100.0%	100.0%	

hehtaarien kokonaismuutos: 16154 (3.3 %)

verokuutioiden kokonaismuutos: 55514 (4.8 %)

Vuosi 1982

luokitettut kunnat: Artjärvi, Kalanti, Pomarkku, Forssa, Lieksa
(5)

Taulukko L4: Vuoden 1982 veroluokituksen vaikutukset

veroluokka	Hehtaarit		muutos %	jakaumat		muutos %
	1981	1982		1981	1982	
I A	1834	6899	1.7%	0.6%	2.1%	1.5%
I B	45587	66407	6.9%	15.1%	20.6%	5.5%
II	141532	144551	1.0%	46.9%	44.8%	-2.1%
III	78396	69260	-3.0%	26.0%	21.5%	-4.5%
IV	34278	35702	0.5%	11.4%	11.1%	-0.3%
yhteensä	301627	322819	7.0%	100.0%	100.0%	

hehtaarien kokonaismuutos: 21192 (7.0 %)

verokuutioiden kokonaismuutos: 110790 (13.6 %)

Vuosi 1983

luokitettut kunnat: Siuntio, Jämijärvi, Hauho, Uukuniemi, Karttula,
(11) Karttula, Siilinjärvi, Sonkajärvi, Luoto, Ylihär-
mä, Konginkangas, Ylitornio.

Taulukko L5: Vuoden 1983 veroluokituksen vaikutukset

veroluokka	Hehtaarit		muutos %	jakaumat		muutos %
	1982	1983		1982	1983	
1 A	17334	21934	1.3%	4.7%	6.1%	1.4%
1 B	73207	76971	1.0%	19.9%	21.4%	1.5%
11	137823	131975	-1.6%	37.5%	36.7%	-0.8%
111	93240	85112	-2.2%	25.4%	23.7%	-1.7%
1V	45721	43750	-0.5%	12.4%	12.2%	-0.3%
yhteensä	367325	359742	-2.1%	100.0%	100.0%	

hehtaarien kokonaismuutos: -7583 (-2.1 %)

verokuutioiden kokonaismuutos: 34734 (3.4 %)

Vuosi 1984

luokitettut kunnat: Pornainen, Rymättylä, Sahalahti, Lempi, Suomen-
(9) niemi, Anttola, Töysä, Petäjävesi, Puolanka.

Taulukko L6: Vuoden 1984 veroluokituksen vaikutukset

veroluokka	Hehtaarit		muutos %	jakaumat		muutos %
	1983	1984		1983	1984	
1 A	5677	7545	0.7%	2.1%	2.5%	0.4%
1 B	38160	42434	1.6%	13.9%	14.0%	0.1%
11	124697	132417	2.8%	45.5%	43.7%	-1.8%
111	82897	81532	-0.5%	30.3%	26.9%	-3.4%
1V	22349	38980	6.1%	8.2%	12.9%	4.7%
yhteensä	273780	302908	10.6%	100.0%	100.0%	

hehtaarin kokonaismuutos: 29128 (10.6 %)

verokuutioiden kokonaismuutos: 51835 (7.5 %)

Vuosi 1985

luokitettut kunnat: Vantaa, Kullaa, Nauvo, Orivesi, Hirvensalmi,
(9) Tuusniemi, Eno, Himanka, Pelkosenniemi.

Taulukko L7: Vuoden 1985 veroluokituksen vaikutukset

veroluokka	Hehtaarit		muutos %	jakaumat		muutos %
	1984	1985		1984	1985	
1 A	20575	21387	0.3%	6.4%	6.5%	0.0%
1 B	74088	82963	2.8%	23.1%	25.1%	2.0%
11	108984	117079	2.5%	34.0%	35.4%	1.4%
111	85882	79159	-2.1%	26.8%	23.9%	-2.9%
1V	30679	30105	-0.2%	9.6%	9.1%	-0.5%
yhteensä	320208	330693	3.3%	100.0%	100.0%	

hehtaarien kokonaismuutos: 10485 (3.3 %)

verokuutioiden kokonaismuutos: 48528 (5.1 %)

Vuosi 1986

luokitettut kunnat: Pohja, Pyhtää.

(2)

Taulukko L8: Vuoden 1986 veroluokituksen vaikutukset

veroluokka	Hehtaarit		muutos %	jakaumat		muutos %
	1985	1986		1985	1986	
1 A	275	1900	5.4%	0.9%	5.8%	4.9%
1 B	3094	8115	16.5%	10.2%	24.7%	14.5%
11	14227	13717	-1.7%	46.9%	41.7%	-5.2%
111	9121	6717	-7.9%	30.1%	20.4%	-9.6%
1V	3634	2458	-3.9%	12.0%	7.5%	-4.5%
yhteensä	30351	32907	8.4%	100.0%	100.0%	

hehtaarien kokonaismuutos: 2556 (8.4 %)

verokuutioiden kokonaismuutos: 26932 (28.1 %)

Vuosi 1987

luokitettut kunnat: Ruotsinpyhtää, Lieto, Västanfjärd, Janakkala, Ypäjä,

(10) Vieremä, Kesälahti, Maalahti, Sotkamo, Rovaniemen mlk.

Taulukko L9: Vuoden 1987 veroluokituksen vaikutukset

veroluokka	Hehtaarit		muutos %	jakaumat		muutos %
	1986	1987		1986	1987	
1 A	7864	12423	0.6%	1.0%	1.4%	0.5%
1 B	56583	99030	5.2%	7.0%	11.5%	4.5%
11	318764	334056	1.9%	39.4%	38.8%	-0.6%
111	353390	316135	-4.6%	43.7%	36.7%	-7.0%
1V	72791	99721	3.3%	9.0%	11.6%	2.6%
yhteensä	809392	861365	6.4%	100.0%	100.0%	

hehtaarien kokonaismuutos: 51973 (6.4 %)

verokuutioiden kokonaismuutos: 171170 (11.9 %)

L.4. YHTEENVETO

Suorilettujen laskelemien perusteella voidaan todeta että luokituksen uudistus yleensä nostaa verokuutioiden määrää kahdella eri tavalla:

a) hehtaarien määrä yleensä lisääntyy. Aikaisemmin joutomaaksi tai muilla perusteilla verovapaiksi luokiteltuja alueita siirtyy verotuksen piiriin ja näin veronalaisten alueiden määrä kasvaa.

b) tapahtuu siirtymistä korkeampiin veroluokkiin. Siirtyminen on tapahtunut pääasiassa veroluokista II ja III kohti veroluokkia IA ja IB joiden suhteellinen osuus on kasvanut kun lasketaan yhteen kaikki vuosina 1979-1987 suoritettut luokitukset (taulukko 11).

Hehtaarien kasvu on kaikissa luokitetuissa kunnissa ollut keskimäärin 4.5 prosenttia, kun taas verokuutioiden kasvu on ollut keskimäärin 7.1 prosenttia, tämäkin osoittaa jakauman siirtymistä kohti korkeampia veroluokkia.

Taulukko L10: Vuosina 1979-87 suoritettujen veroluokitusten vaikutukset: yhteenveto I

vuosi	hehtaarien muutos %	verokuutioiden muutos %	luokitettujen kuntien lkm kpl
1979	3.2	2.6	10
1980	3.3	5.5	6
1981	3.3	4.8	10
1982	7.0	13.6	5
1983	3.0	5.1	11
1984	10.6	7.5	9
1985	3.3	5.1	9
1986	8.4	28.1	2
1987	6.4	11.9	10
yhteensä	5.5	7.5	72

Taulukko L11: Vuosina 1979-87 suoritettujen veroluokitusten vaikutukset: yhteenveto 2.

veroluokka	Hehtaarit		muutos %	jakaumat		muutos %
I A	94904	125193	1.0%	3.0%	3.8%	0.8%
I B	507296	610441	3.3%	16.0%	18.5%	2.4%
II	1289864	1329486	1.3%	40.8%	40.2%	-0.6%
III	974919	896140	-2.5%	30.8%	27.1%	-3.7%
IV	294909	342881	15.7%	9.3%	10.4%	1.1%
yhteensä	3161892	3304141	4.5%	100.0%	100.0%	

hehtaarin kokonaismuutos: 142249 (4.5 %)

verokuutioiden kokonaismuutos: 582102 (7.5 %)

ELINKEINOELÄMÄN TUTKIMUSLAITOS (ETLA)
The Research Institute of the Finnish Economy
Lönrotinkatu 4 B, SF-00120 HELSINKI Puh./Tel. (90) 601 322
Telefax (90) 601 753

KESKUSTELUAIHEITA - DISCUSSION PAPERS ISSN 0781-6847

- No 245 PENTTI VARTIA - SYNNÖVE VUORI, Development and Technological Transformation - The Country Study for Finland. 05.10.1987. 62 p.
- No 246 HANNU HERNESNIEMI, Helsingin Arvopaperipörssin osakeindeksit. 15.10.1987. 64 s.
- No 247 HANNU TÖRMÄ - MARKO MÄKELÄ - PEKKA NEITTAANMÄKI, Yleisen tasapainon veromallit ja optimoinnin asiantuntijajärjestelmä EMP. 28.10.1987. 33 s.
- No 248 PAAVO SUNI, Real Exchange Rates as a Time Series Process - A Case of Finland. 30.10.1987. 29 p.
- No 249 HEIKKI TULOKAS, Dollarin heikkenemisen vaikutuksista. 30.12.1987. 22 s.
- No 250 JUKKA LESKELÄ, Laskutusvaluuttojen muutokset ja laskutusvaluuttatilastojen tulkinta. 04.01.1988. 17 s.
- No 251 PEKKA NYKÄNEN, Suomen vaatetusteollisuuden hintakilpailukyky ja kilpailumenestys vuosina 1967-1985. 04.01.1988. 39 s.
- No 252 SYNNÖVE VUORI - PEKKA YLÄ-ANTTILA, Clothing Industry: Can the new Technologies Reverse the Current Trends? 18.01.1988. 25 p.
- No 253 HANNU TÖRMÄ, Suomen kansantalouden yleisen tasapainon veromalli (Gemfin 1.0) - ETLA:n esitutkimusprojektin loppuraportti. Helsinki. 03.03.1988. 48 s.
- No 254 MARKKU KOTILAINEN, Maailmantalouden ja Suomen viennin näkymät vuosina 1988-2007. 28.03.1988. 31 s.
- No 255 ANTTI SUOPERÄ, Analogiaperiaate ja aggregoinnin peruslause aggregoinnissa: yksinkertainen esimerkki makrotason kulutuskäyttäytymisen selvittämisestä. 29.03.1988. 116 s.
- No 256 PEKKA MÄKELÄ, Puuttuvan kaupantekokurssin ongelma osakehintaindeksissä. 30.03.1988. 24 s.
- No 257 SYNNÖVE VUORI, Total Factor Productivity and R&D in Finnish, Swedish and Norwegian Manufacturing Industries, 1964 to 1983. 08.04.1988. 43 p.
- No 258 GEORGE F. RAY, The Diffusion of Technology in Finland. 14.04.1988. 53 p.
- No 259 TIMO TERÄSVIRTA, A Review of PC-GIVE: A Statistical Package for Econometric Modelling. 25.04.1988. 17 p.
- No 260 ERKKI KOSKELA, Saving, Income Risk and Interest Rate Wedge: A Note. 12.05.1988. 10 p.

- No 261 MARKKU KOTILAINEN, Medium-Term Prospects for the European Economies. 02.06.1988. 45 p.
- No 262 RITVA LUUKKONEN - TIMO TERÄSVIRTA, Testing Linearity of Economic Time Series against Cyclical Asymmetry. 08.06.1988. 30 p.
- No 263 GEORGE F. RAY, Finnish Patenting Activity. 13.06.1988. 19 p.
- No 264 JUSSI KARKO, Tekniikkaerojen mittaaminen taloudellis-funktionaalisen ja deskriptiivisen indeksiteorian puitteissa. 28.06.1988. 57 s.
- No 265 TIMO SAALASTI, Hintakilpailukyky ja markkinaosuudet Suomen tehdasteollisuudessa. 01.08.1988. 75 s.
- No 266 PEKKA ILMAKUNNAS, Yritysaineiston käyttömahdollisuuksista tutkimuksessa. 18.08.1988. 40 s.
- No 267 JUSSI RAUMOLIN, Restructuring and Internationalization of the Forest, Mining and Related Engineering Industries in Finland. 19.08.1988. 86 p.
- No 268 KANNIAINEN VESA, Erfarenheter om styrning av investeringar i Finland. 26.08.1988. 17 s.
- No 269 JUSSI RAUMOLIN, Problems Related to the Transfer of Technology in the Mining Sector with Special Reference to Finland. 30.08.1988. 32 p.
- No 270 JUSSI KARKO, Factor Productivity and Technical Change in the Finnish Iron Foundry Industry, 1978-1985. 26.09.1988. 77 p.
- No 271 ERKKI KOSKELA, Timber Supply Incentives and Optimal Forest Taxation. 30.09.1988. 32 p.
- No 272 MIKAEL INGBERG, A Note on Cost of Capital Formulas. 07.10.1988. 29 p.
- No 273 JUSSI KARKO, Tuottavuuskehitys Suomen rautavalmisteollisuudessa 1978-1985. 10.10.1988. 38 s.
- No 274 HILKKA TAIMIO, Taloudellinen kasvu ja kotitaloustuotanto - Katsaus kirjallisuuteen. 01.11.1988. 54 s.
- No 275 MIKAEL INGBERG, Kapitalinkomstbeskattnings neutralitet i Finland. 11.11.1988. 32 s.
- No 276 MIKAEL INGBERG, Näkökohtia metsäverotuksesta. 11.11.1988. 34 s.

Elinkeinoelämän Tutkimuslaitoksen julkaisemat "Keskusteluaiheet" ovat raportteja alustavista tutkimustuloksista ja väliraportteja tekeillä olevista tutkimuksista. Tässä sarjassa julkaistuja monisteita on rajoitetusti saatavissa ETLAn kirjastosta tai ao. tutkijalta.

Papers in this series are reports on preliminary research results and on studies in progress; they can be obtained, on request, by the author's permission.